

9.11.2021

VN/16839/2021

Anvisning för centralvalnämnden om ordnande av kansliarbete och rösträkning med beaktande av coronaläget

- Kommunalvalet i juni 2021 förrättades på ett hälsosäkert sätt i enlighet med anvisningar från justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. På röstningsställena tillämpades ett flertal olika arrangemang för att göra det tryggt att rösta trots epidemiläget. Epidemiläget beaktas också vid välfärdsområdesvalet som förrättas i januari 2022 och arrangemangen som tillämpas presenteras i denna anvisning.

Allmänt

- Epidemiläget kan variera mycket i olika delar av landet. När det gäller användning av munskydd ska du följa de regionala och lokala myndigheternas (sjukvårdsdistriktens och kommunernas) rekommendationer.
- Om de lokala hälsovårdsmyndigheterna ger anvisningar om hälsosäkerhet som avviker från det som anges här, följ dem i stället för denna anvisning.
- Centralvalnämnden är arbetsgivare för den personal som den anställt. Centralvalnämnden ska i tillämpliga delar följa Arbetshälsoinstitutets coronainstruktioner vid granskningen av förhandsröstningshandlingarna och vid organiseringen av rösträkningen: <https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/>

Förberedande åtgärder

- Centralvalnämndens möten kan ordnas antingen på plats eller som distansmöten. På distansmöten tillämpas bestämmelserna i kommunallagen. Valförrättningen kräver ändå mycket pappersarbete i valkansliet. Centralvalnämnden ska besluta hur dessa

uppgifter ska skötas och hur de övervakas. Centralvalnämndens sekreterare kan exempelvis ordna behandlingen av pappershandlingar och övervakningen av den.

- Centralvalnämnden ska se till att det finns nödvändiga reservarrangemang, bland annat att det finns tillräckligt många valförrättare i reserv för förhandsröstningen och hemmaröstningen för att akuta sjukdomsfall ska kunna avhjälpas. Centralvalnämnden ska dessutom i samarbete med kommunstyrelsen trygga att valnämnderna och valbestyrelserna har en beslutför sammansättning vid eventuella sjukdomsfall.
- Om du får symtom som tyder på coronavirussmitta ska du stanna hemma. Symtom på coronavirussjukdom är feber, hosta, halsont, andnöd, muskelvärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. I samband med sjukdomen kan även störningar i smak- och luktsinnet förekomma. Läs mer på webbtjänsten www.omaolo.fi. För centralvalnämndens medlemmar och ersättare ska vikariearrangemang ordnas och det ska finnas tillräckligt med avlönad personal i beredskap även i det fall att alla blir sjuka eller måste sättas i karantän.
- Centralvalnämnden ska för de kommunala valmyndigheterna skaffa tillräckligt med handsprit, eventuellt plexiglasväggar och andra skydds- och hygienartiklar.
- En skyddande plexiglasvägg kan byggas till exempel av akrylplast (spricker lätt vid bearbetning) eller av polykarbonatplast.
- I information och kungörelser om beaktande av coronaläget i kommunens valarrangemang kan man utnyttja de affischer som utarbetats av justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd samt anvisningarna på webbplatsen vaalit.fi <https://vaalit.fi/sv/coronaanvisningar-for-valjarna-i-valfardsomradesvalet>. Skriv ut ett lämpligt antal affischer för att sättas upp i vallokalerna.

Kansliarbete

- Medlemmarna i centralvalnämnden ska i all sin verksamhet i den mån det är möjligt hålla avstånd från andra personer.
- Munskydd ska användas enligt de regionala myndigheternas anvisningar.

- Utrymmet som används för granskning av förhandsröstningshandlingar ska vara tillräckligt rymligt. Risken för smitta via föremål är liten och därför är det tryggt att hantera handlingar, särskilt när händerna rengörs regelbundet.

Att ordna hemmaröstning och specialarrangemang

- Kontakta de lokala hälsovårdsmyndigheterna för att få reda på hur många personer som uppskattas vara placerade i isolering i kommunen vid tidpunkten för valet så du kan bedöma behovet av specialarrangemang.
- De specialarrangemang som behövs i fråga om personer som försatts i karantän beror på villkoren för karantänen och smittskyddsläkarens förordnande. Karantän förutsätter inte nödvändigtvis hemmaröstning.
- De valförrättare vid hemmaröstning som tar emot röster av personer i isolering ska vara vaccinerade mot coronaviruset. Det rekommenderas att även de medlemmar i valnämnden som är i fysisk kontakt med personer som är i isolering i mån av möjlighet ska vara vaccinerade. Information om när man får fråga om coronavaccinationsuppgifter finns på Dataombudsmannens webbplats: <https://tietosuoja.fi/sv/coronavirus>.
- När centralvalnämnden tar emot anmälningar till hemmaröstning och meddelar väljarna att hemmaröstning kan förrättas, är det bra att samtidigt instruera väljarna om en trygg hemmaröstning (handtvätt innan valförrättaren anländer, uppmaning att använda en mask och möjlighet att använda egen penna). För eventuell hemmaröstning utomhus är det bra att valförrättarna har med sig ett hopfällbart bord eller motsvarande.
- För personer som anmäler sig till hemmaröstning och som är placerade i isolering bör informeras om förutsättningarna för hemmaröstning: Personer som är i isolering på ordination av en smittskyddsläkare får rösta vid hemmaröstning, om röstningen kan genomföras på ett hälsosäkert sätt, till exempel på gården utanför väljarens hem. En person som är i isolering får rösta ute på gården om hen utan närkontakt med andra personer kan komma ut på gården och tillbaka in (ingen vistelse inomhus samtidigt med andra personer), om hen inte har några synliga symtom och om hen skyddar sig på tillbörligt sätt med en mask. Det ska vara möjligt att genomföra röstningen på gården utan

kontakt med andra människor och kontakten med valförrättarna ska ske kontrollerat och tryggt.

- Den som tar emot en anmälan till hemmaröstning får inte fråga varför väljaren anmäler sig till hemmaröstning. Den som tar emot anmälningen får med stöd av 4 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen fråga en person om hen är i isolering enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Syftet med frågan är att göra det möjligt för myndigheten att utföra sin uppgift, vilket i praktiken betyder att valförrättaren har möjlighet att skydda sig på behörigt sätt vid röstningen.
- När den som röstar hemma meddelas tidpunkten för hemmaröstningen, är det samtidigt möjligt att berätta för väljaren att röstningen ska genomföras särskilt omsorgsfullt och med bibehållande av avstånd, om hen har placerats i isolering.
- När en person anmäler sig till hemmaröstning ska man inte fråga eller anteckna uppgifter om persons hälsotillstånd. Vid hanteringen av uppgifter om isolering ska proportionalitet iakttas. Både de uppgifter som samlas in och de personer som hanterar uppgifterna ska minimeras i enlighet med dataskyddslagstiftningen.
- Det rekommenderas att centralvalnämnden ber den kommunala hälsovården instruera valförrättarna vid hemmaröstning i påklädning och avklädning av skyddsutrustning.
- Personer som är i isolering kan eventuellt i vissa situationer rösta vid en anstalt, om röstningen kan förrättas på ett säkert sätt och anstaltens övriga verksamhet inte äventyras. Röstningen måste då vara välplanerad tillsammans med de lokala hälsomyndigheterna och genomföras under tillsyn av de lokala hälsomyndigheterna.

Att ordna rösträkning

- Om det behövs en stor mängd, till exempel flera tiotals rösträknare, ska rösträknarna i mån av möjlighet delas in i lämpligt stora grupper som ska hållas åtskilda även under pauser och måltider. Rösträkningen ska dock alltid övervakas,
- Rösträkningen ska ordnas i ett tillräckligt stort rum med god ventilation.
- Rösträknarna ska ha tillgång till handsprit eller möjlighet att tvätta händerna. Risken för smitta via föremål är liten, så flera rösträknare kan hantera samma röstsedlar. Det är dock viktigt att regelbundet rengöra händerna.